

Czerwiec/lipiec/sierpień, Nr 6-7-8/2022

Informator parafialny

Parafii Ewangelicko-Augsburskiej
w Słupsku

*Modlę się o to, by ci się we wszystkim powodziło
i abyś był zdrow, tak jak dobrze się ma dusza twoja.*

3. J 1,2



Parafia Ewangelicko-Augsburska w Słupsku

ul. Krzywa 1, 76-200 Słupsk

Kontakt: slupsk@luteranie.pl

tel.: 00 48 (0) 59 842 25 77

Nr konta: PL **25160014621816836860000001**

KOD SWIFT: PPABPLPK

Duchowny:

Proboszcz: ks. Wojciech Froehlich

e-mail: wojciech.froehlich@luteranie.pl

tel. 00 48 59 842 25 77, kom. 605 556 749

Adresy kościołów i kaplic:

Kościół Świętego Krzyża: Słupsk ul. Słowackiego 40

Kaplica w Lęborku: Lębork, ul. Wojska Polskiego 47

Kaplica Gardna Wielka: Gardna Wielka, ul. Pomorska 2

Strony internetowe:

www.slupsk.luteranie.pl • www.luteranie.pl

Korekta: Anna Froehlich

Słowo duszpasterza



Modłę się o to, by ci się we wszystkim powodziło i abyś był zdrow, tak jak dobrze się ma dusza twoja.

3. J 1,2

Drodzy Czytelnicy!

Oddajemy w Wasze ręce wakacyjny numer Informatora Parafialnego. Przed nami czas przerwy od nauki, okres urlopów, wyjazdów i wypoczynku. Każdy z nas czeka na ten czas i stara się go jak najbardziej pożytecznie wypełnić. Wypoczynek jest w życiu niezmiernie ważny, został przez Boga wpisany w działo stworzenia, dlatego jest czymś jak najbardziej potrzebnym i naturalnym, a w czasie ciągłego napięcia na świecie i w obliczu toczącej się wojny wręcz niezbędnym. Niech jest to dla nas wszystkich czas regeneracji ale także okazja do wzmocnienia naszej relacji z Bogiem i czas poukładania życiowych priorytetów.

Życzę nam (sobie także) żebyśmy nie brali sobie urlopu od Pana Boga, ale abyśmy nasz urlop właśnie w

ks. Wojciech Froehlich

*Proboszcz parafii
w Słupsku*

Jego towarzystwie spędzali. Niech On nas otoczy opieką i da bezpieczeństwo na każdym kroku i w każdym miejscu.

W czasie wakacji i zaraz po nich, w naszej Parafii, będzie miało miejsce kilka ważnych wydarzeń jak m.in. obóz biblijno-językowy English Bible Camp z wolontariuszami z USA, polsko-niemiecki spływ kajakowy dla młodzieży rzeką Regą oraz projekt polsko-ukraiński: Uczymy się od siebie. Planowane jest także zakończenie I etapu prac budowlanych w budynku Centrum Diakonii i Dialogu, jak również powolna animacja życia parafialnego w wyremontowanym budynku. Dlatego polecam Waszym modlitwom wszystkie nasze działania i aktywności. Niech Bóg Was błogosławi.

Z modlitwą
Wasz Duszpasterz

W mocy Ducha.

Jeśli mnie miłujecie, będziecie zachowywać moje przykazania. (16) A ja poproszę Ojca i da wam innego Orędownika, aby był z wami na wieki, (17) Ducha Prawdy, którego świat przyjąć nie może, ponieważ Go nie widzi i nie zna; Wy Go znacie, bo przebywa z wami i w was będzie. (18) Nie pozostawię was sierotami, przyjdę do was. (19) Już niedługo, a świat nie będzie mnie oglądał, lecz wy będziecie Mnie oglądać, ponieważ Ja żyję i wy będziecie żyć. [...] Jeśli kto mnie miłuje i będzie zachowywał Moje słowo, Mój Ojciec go umiłuje, i do niego przyjdziemy, i zamieszkamy u niego. (24) Kto mnie nie miłuje, nie zachowuje moich słów. Słowo zaś, które słyszycie, nie jest Moje, ale Tego, który mnie posłał, Ojca. (25) To wam powiedziałem, przebywając z wami. (26) Orędownik zaś, Duch Święty, którego Ojciec pošle w moim imieniu, On nauczy was wszystkiego i przypomni wam wszystko, co Ja wam powiedziałem. (27) Pokój wam zostawiam, mój pokój wam daję. Niech jak świat daję, Ja wam daję. Niech się nie trwoży serce wasze i niech się nie lęka.

J 14,15-19.23b-27

Umiłowani w Chrystusie!

Dzień Zielonych Świąt, czyli pamiątka Zesłania Ducha Świętego przybliży nas



ks. Wojciech Froehlich
Proboszcz Parafii w Słupsku

do zakończenia pierwszego półrocza roku kościelnego. Niedziela Trójcy Św. zamknie tzw. świąteczny okres roku liturgicznego. W ten sposób po raz kolejny przejedziemy cykl, w którym krok po kroku wspominamy najważniejsze punkty w Bożym planie historii zbawienia. Początek roku kościelnego – Adwent związany jest z oczekiwaniem na wypełnienie się prorockiej obietnicy o narodzinach Mesjasza. W kolejnych okresach towarzyszymy Jezusowi, wcielonemu Bogu, w zbawiennych dla nas momentach, poprzez śmierć i zmartwychwstanie aż po Wniebowstąpienie, aby w końcu dojść do momentu wypełnienia kolejnej obietnicy jaką było zapowiedziane przez Jezusa posłanie Orędownika, Pocieszyciela, który jako trzecia osoba Trójcy Św. ma wypełnić pustkę powstałą po Wniebowstąpieniu Mesjasza. Ta obietnica zawarta jest w przeczytanych słowach z Ewangelii Jana o tym, że Ojciec w imieniu Jezusa Chrystusa pošle na ziemię orędownika, który

będzie przypominał wszystko to, czego nauczał Jezus.

Kiedy czytam te słowa zastanawiam się, jak to jest z naszymi obietnicami? Na ile dotrzymujemy danego słowa? Przecież składamy przyrzeczenia, ślubowania, przysięgi... Jeśli jesteśmy wierni naszym ślubowaniom, to właściwie nie ma w tym żadnej sensacji, ale kiedy łamiemy dane słowo stajemy się niewiarygodni w oczach innych. Jeśli zaś ktoś nas zawiódł, mówiąc jedno a robiąc co innego, tracimy do niego zaufanie. Przystajemy kupować tam, gdzie nas oszukano, gdzie towar był niezgodny z ofertą albo zawyżano ceny. To bardzo prosty mechanizm. Człowiek z natury rzeczy nie chce być oszukiwany, okłamywany. Pięknie byłoby, gdyby ludzie byli wobec siebie uczciwi i lojalni. Świat, a właściwie ludzie na nim żyjący z pewnością byłiby o wiele bardziej przyjaźni może też bardziej przewidywalni. Można by polegać na słowie drugiego człowieka, ufać mu i być pewnym, że się na nim nie zawiedziemy. Niestety to bardzo dalekie od rzeczywistości. W życiu często spotykamy się z nieuczciwością, egoizmem, brakiem empatii. To wpływa także na nasze zachowania, wywołując reakcję obronną. Nawet jeśli z założenia jesteśmy uczciwi, staramy się być wiarygodni, to w zderzeniu z kłamstwem, nieuczciwością oraz obłudą otoczenia, również



i nasze zasady mogą ulec nadwątleniu. Nie jest powiedziane, że tak być musi, ale może, bo kiedy widzimy, że będąc prawdziwym, uczciwym, rzetelnym nie osiągamy spektakularnych sukcesów, tak jak ludzie, którzy nie stosują na co dzień norm etycznych, może być to dla nas frustrujące. Nieraz słyszę opinie ludzi: *Po co być uczciwym? Na uczciwości daleko się nie zajędzie...* Jestem przekonany, że uczciwym, prawdziwym i rzetelnym być warto. Są to zasady, które bez wątplenia należą do katalogu najcenniejszych cech jakimi powinien charakteryzować się człowiek, a chrześcijanin już ponad wszelką wątpliwość. Naszym obowiązkiem jest dotrzymywać danego słowa, nie rzucać słów na wiatr, nie składać obietnic na wyrost, bez pokrycia.

Wiarygodność chrześcijańska jest tym, co daje poczucie bezpieczeństwa we wspólnocie. Gdy spotykamy ludzi, którzy są wobec nas uczciwi i szczerzy, to będziemy chcieli z takimi ludźmi przebywać, czerpać z ich postaw, naśladować ich. Dlatego uczniowie poszli za Jezusem, ponieważ był prawdziwym, dotrzymywał danego słowa i postępował uczciwie. Taki jest Bóg w swojej istocie. Dotrzymuje danego słowa i wywiązuje się z obietnic. Więc Zesłanie Ducha Świętego było tylko kwestią czasu. Słyszając słowa Jezusa uczniowie nie

musieli się zastanawiać czy ów Orędownik, Pocieszyciel zostanie przez Boga zesłany na ziemię, ale jedynie, kiedy to nastąpi. Nie musieli długo czekać, bo to tylko 10 dni. Historia opisana w Dziejach Apostolskich stała się faktem. Duch Święty zstąpił na Apostołów. Jednocześnie podczas tego spektakularnego, jak wynika z biblijnego opisu, wydarzenia mamy od razu do czynienia z działaniem Ducha Św. Apostołowie w Jego mocy zaczynają zwiastować ewangelię w różnych językach, co jest kolejnym dowodem na to, że Słowo ewangelii ma być głoszone na całym świecie, wszystkim narodom. Tak jest do dziś. Słowo Chrystusowe, dzięki ludziom powołanym do jego głoszenia trafia do

z Bożym Słowem? Na szkółce niedzielnej, lekcjach religii, podczas nabożeństw, może w domu ktoś z rodziców czytał ci Biblię albo ktoś znajomy cię zachęcił do jej poznawania, a później do życia zgodnie z ewangelią, czyli z tym czego nauczał Jezus Chrystus? Duch Święty działa w różnych okolicznościach, w różny sposób i przez różnych ludzi. To czego możemy być pewni to skuteczności Jego działania. On jest bowiem osobą Trójcy Świętej. W Nim i poprzez Niego świat przesycony jest Bożą obecnością, jak śpiewamy w jednej z pieśni: *Boża obecność dziś wypełnia miejsce to, odczuwamy Jego łaskę, Jego moc...* Duch Boży działa wszędzie tam, gdzie ludzie wierzą w Boga i ko-



wszystkich zakątków świata. Zastanawiałaś, zastanawiałaś się w jaki sposób Słowo Boże trafiło do ciebie? W jakich okolicznościach zetknąłeś/ zetknęłaś się


chają Go, gdzie pozwalają Mu działać, przemieniać serca i umysły.

Zesłanie Ducha Świętego jest symboliczną pamiętką powołania do życia

Kościół, którego zadaniem jest zwiastowanie Ewangelii zarówno słowem, jak i działaniem. To nic innego jak miłość do Boga i poddanie się działaniu Ducha są motorem działania Kościoła. Dzięki takiemu działaniu możemy doświadczać pokoju, jaki daje nam Chrystus. To nie jest pokój jaki daje świat, czyli jak byśmy powiedzieli pokój polegający na braku działań wojennych, ale ten pokój – Boży pokój - daje poczucie wewnętrznego bezpieczeństwa, pewności, że Bóg jest nieprzerwanie obecny w życiu każdego wierzącego i daje mu zrozumienie wszystkich tych rzeczy, których ludzie żyjący poza Kościołem Jezusa Chrystusa nie są w stanie przyjąć. Dlatego też w tym dniu życzę każdej i każdemu z was nieprzemijającej obecności Ducha Świętego w waszym życiu, życzę Wam byście czytając i zgłębiając Słowo Boże pozwalali się prowadzić mocy Ducha, który daje poznanie i zrozumienie. Dzisiaj dziękujemy Bogu za Kościół, który w Wyznaniu Wiary nazywamy Powszechnym, w którym jest miejsce dla każdego wierzącego bez względu na ziemską denominację wyznaniową. W Kościele Chrystusa nie są bowiem ważne przepisy prawa kościelnego, ale ważne jest przestrzeganie 10 przykazań, w których Bóg porządkuje relacje zachodzące pomiędzy Nim a nami oraz pomiędzy nami a naszymi bliźnimi. Przestrzeganie tych elementarnych zasad w duchu miłości do Boga i bliźniego jest obowiązkiem każdego, kto chce być częścią Kościoła Jezusa Chrystusa i jednocześnie być świadomie wierzącym i wiarygodnym świadkiem Ewangelii. Niech obecny wśród nas Duch Święty daje każdemu z nas moc do działania i życia w zgodzie z Bożą wolą. Amen.

Centrum Badań Mniejszości Niemieckiej,
Akademia Pomorska i Instytut Studiów
Politycznych Polskiej Akademii Nauk
zapraszają do udziału w debacie:

Pomorze bez Pomorzan?



Das Forschungszentrum der Deutschen
Minderheit, die Pommersche Akademie und
das Institut für Politikwissenschaften der
Polnischen Akademie der Wissenschaften
laden zur Teilnahme an der Debatte:

Pommern ohne die Pomern? ein.

Debata
8. 06. 2022 r.
godz. 17.00
Akademia Pomorska
w Słupsku
Ul. Boh. Westerplatte 64
aula nr 414
Wstęp wolny.

**OGŁASZAMY
WYBORCZE ZGROMADZENIE PARAFIALNE**

**11 WRZEŚNIA 2022 ROKU
PO NABOŻEŃSTWIE O 10.30**

Jesienią tego roku mija 6-letnia (przedłużona o rok w związku z pandemią) kadencja Rady Parafialnej. W związku z tym następuje konieczność przeprowadzenia wyborów do gremiów parafialnych - Rady Parafialnej, Parafialnej Komisji Rewizyjnej jak również delegatów do Synodu Diecezji Pomorsko-Wielkopolskiej. Poniżej przytaczamy fragmenty Regulaminu Parafialnego dotyczące wyborów. Pełny tekst Regulaminu Parafialnego znajduje się na stronie www.bik.luteranie.pl w zakładce Prawo Kościelne.

Parafią zarządza Rada Parafialna, wybrana przez Zgromadzenie Parafialne i zatwierdzona przez Radę Diecezjalną.

W skład Rady Parafialnej wchodzi: proboszcz oraz inni etatowi duchowni parafii,

6-25 parafian wybranych przez Zgromadzenie Parafialne [...]

Kandydatów do władz parafialnych zgłaszają parafianie posiadający czynne prawo wyborcze, najpóźniej na dwa tygodnie przed wyborami, w kancelarii parafialnej lub na ręce Proboszcza.

Prawo głosu i czynne prawo wyborcze w Parafii przysługuje tym członkom Parafii, którzy, zostali confirmowani albo wstąpili do Kościoła, ukończyli 18 lat, uczęszczają na nabożeństwa i opłacili w przepisany terminie przypadającą na nich składkę za rok ubiegły lub zostali z niej zwolnieni przez Radę Parafialną.

Bierne prawo wyborcze w Parafii przysługuje jej członkom, którzy przez okres trzech lat nieprzerwanie posiadają czynne prawo wyborcze, ukończyli 21 lat, biorą udział w życiu kościelnym i przystępują do Stołu Pańskiego.

Prawo udziału w Zgromadzeniu Parafialnym wraz z prawem do zabierania na nim głosu przysługuje także confirmowanym członkom Parafii, którzy nie ukończyli 18 lat.

W parafii powoływana jest Komisja Rewizyjna.

W skład Komisji Rewizyjnej wchodzi od 3 do 5 członków wybranych przez Zgromadzenie Parafialne, w ramach zebrania wybierającego kolegialne władze parafialne.

Parafii EA w Słupsku przysługują **3 mandaty** do kolejnego Synodu Diecezji Pomorsko-Wielkopolskiej według klucza: 1 delegat z każdej Parafii DPW oraz na każdą rozpoczętą 100 parafian jeden delegat.


Zachęcamy do zaangażowania się w pracę gremiów parafialnych.

Prośby modlitewne

W Informatorze Parafialnym na stałe zagościła rubryka z propozycjami tematów do modlitwy, które dotyczą życia naszych parafii. To wsparcie, którego potrzebują nie tylko duchowni i rady parafialne, ale cała wspólnota parafii, czyli wszyscy jej członkowie - od najmłodszych do najstarszych.

Prośby modlitewne:

- o duchownych Kościoła, o rady parafialne, o wszystkich zaangażowanych w różne działania parafii;
- o dzieci i młodzież, w szczególności o opiekę w czasie wakacyjnego wypoczynku;
- o młodzież przystępującą do konfirmacji i ich bliskich
- o osoby w święty związek małżeński
- o błogosławieństwo dla przygotowań i przebiegu półkolonii EBC 2022
- o nowoordinowane duchowne naszego Kościoła
- o naród ukraiński w trudnym czasie i szybkie zakończenie wojny
- o mądrość dla naszej wspólnoty Kościoła, jak w dzisiejszym świecie, przy użyciu dzisiejszych środków, głosić Ewangelię i żyć nią na co dzień;
- o rządzących w naszych miastach i w naszym kraju, o mądrość dla nich i odpowiedzialne działanie dla dobra wszystkich mieszkańców;
- o to, żeby Biblia była powszechnie czytana i prowadziła do poznania i wyznania Jezusa Chrystusa jako Zbawiciela i Pana;
- o chrześcijan w wielu krajach świata, którzy doświadczają wrogości i prześladowań za przyznawanie się do wiary;
- o chorych, samotnych, opuszczonych i o wszystkich, którzy przeżywają trudne momenty swojego życia;
- o wszystkich, których dotyka samotność;
- o pomyślne zakończenie robót budowlanych w Centrum Diakonii i Dialogu oraz wszystkie projekty planowane w tym miejscu.



**EWANGELICKIE POMORZE
MIEJSCA I LUDZIE**

Słupsk i Pomorze Środkowe, to obszar, którego mieszkańcy są przywiązani do przestrzegania prawd biblijnych, ale i otwarci na nowinki religijne. Początki Reformacji na terenie miasta datuje się na 1517 r., kiedy to doszło do poważnego sporu z miejscowym duchowieństwem w sprawach podatkowych. Szerzenie podglądów Lutra zaowocowało przyjęciem luteranizmu przez słupszczan w 1525 r.

Po oficjalnym wprowadzeniu Reformacji Słupsk stał się miejscem pierwszej wizytacji kościelnej kierowanej przez J. Bugenhagena. Tutaj też siedzibę miała jedna z trzech superintendentur generalnych Pomorza.

Wiek XVIII obrodził aktywnością petystów, którzy stworzyli jeden z najaktywniejszych na Pomorzu ośrodków tego ruchu. Istotną rolę w ruchu petystycznym odgrywali duszpasterze z powiatu słupskiego. Jeden z nich P. Schimansky był herrnhutystą.

W XIX w. przychylność mieszkańców wobec nowinek religijnych oraz silne przywiązanie do prawd biblijnych, pozwoliły na działalność na tym terenie postaci znaczących w dziewiętnastowiecznym przebudzeniu religijnym, takich jak filozof F. Schleiermacher, czy kompozytor G. Knak.

W latach trzydziestych i czterdziestych XX w. na terenie Pomorza Środkowego w Kościele ewangelickim ścierały się wpływy faszystów i ich przeciwników. W opozycji wobec biskupów K. Thoma i L. Müllera działało wielu członków Kościoła Wyznającego, w tym m.in. D. Bonhoeffer.

W Informatorze Parafialnym prezentujemy miejsca i osoby ważne dla dziejów pomorskiego ewangelicyzmu.

Parafia ewangelicka w Główczychach po 1886 roku.

Najstarszym na Pomorzu wiejskim zborem luterańskim był filiał słupskiej parafii ewangelicko-augsburskiej w Główczychach. Jego początki łączą się z wprowadze-

Zbór główczycki

Od 1912 r. główczycki okręg kościelny obejmował dwie parafie: Glowitz (Główczyce) i Giesebitz (Izbica), a w 1940 r. w sumie skupiał 6228 parafian, którzy mieszkali w trzynastu gminach samorządowych: Giesebitz, Glowitz, Großendorf (Wielka Wieś) z Dochowem, Klenzin (Kłęcino), Ro-



niem Reformacji w całym Księstwie Pomorskim w 1534 roku. Od 488 lat nabożeństwa ewangelickie dla mieszkańców Główczych odprawiano początkowo po polsku i niemiecku, później po niemiecku.

wen (Równo), Ruschütz (Rzuszczę), Schorin (Skórczyno), Speck (Gać), Vixow (Wykosowo), Warbelin (Warblino), Zedlin (Siodłonie), Zemmin (Ciemino) i Zipkow (Szczypkowice). Obie parafie podlegały superintendenturze Stolp - Altstadt (Słupsk - Stare

Miasto).

Do drugiej połowy lat czterdziestych XX wieku głównie parafia ewangelicka skupiała większość mieszkańców. Potem nastąpił masowy exodus dotychczasowej ludności. Parafia ewangelicka - szczególnie od lat sześćdziesiątych - stała się diasporą wśród rzymskokatolickiej większości. Do jesieni 1946 r. działalność duszpasterską prowadził niemiecki proboszcz, ks. Johannes Bartelt. Jeszcze przed jego wyjazdem odebrano ewangelikom kościół zbudowany w 1891 r. Nabożeństwa za zgodą władz radzieckich przeniesiono do mieszkań prywatnych. Najdłużej

odprawiano je w domu Marthy Eick (przy dzisiejszej ul. Słupskiej). Około roku 1950 oddano ewangelikom salkę katechetyczną (przy ul. Kościuszki), w której urządzono prowizoryczną kaplicę. Po wyjeździe ks. J. Bartelta nabożeństwa i inne czynności kościelne wykonywali świeccy lektorzy, wybrani przez zborowników i zaakceptowani przez ewangelickich biskupów z Berlina i Greifswaldu lub Konsystorz KEA w Warszawie.

Gdy zabrakło miejscowych lektorów, obsługę duszpasterską przejęli księża oraz katechetki ewangelickie ze Słupska.

Zbór ewangelicki w Głównie





czycach stał się Filią Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Słupsku. Nabożeństwa odprawiano 12 razy w roku (w pierwszą niedzielę każdego miesiąca o godz. 14:00). Organizowane też spotkania parafialne i godziny biblijne. Filia dysponował wielokrotnie odnawianą kaplicą, salką na spotkania zborowe i małą biblioteką.

Do 2010 r. kaplicą opiekowała się Annelise Żak, a po jej śmierci Fritz Schimanke. Na nabożeństwa do Głównyc zjeżdżali mieszkańcy kilku sąsiednich gmin.

5 czerwca 1999 r. podczas uroczystości które zgromadziły kilkuset ewangelików i katolików, dawnych i obecnych mieszkańców Głównyc Knut Hetzke odsłonił w



asyście duchownych luterzańskich pomnik upamiętniający cmentarz ewangelicki. Z tej okazji „Zwiastun Ewangelicki” zamieścił wywiad z Tadeuszem Kopijem, ówczesnym wójtem Gminy Główny.

Kościół z 1891 roku

W 1891 roku na miejscu wcześniej spalonej świątyni postawiono obecny kościół, w którego



nawach bocznych zachowały się witraże przedstawiające herby pomorskiej szlachty. Fundatorami kościoła byli właściciele Główny - Putkamerowie. Budowli wystawionej na planie krzyża nadano styl neogotycki. Obiekt murowany jest z cegły i kamienia, orientowany, z zakończonym ścianą prostą

wyodrębnionym prezbiterium. Masywna wieża ulokowana przy prezbiterium o wysokości 42 metrów jest czterokondygnacyjna, zwieńczona ostrosłupowym dachem, otoczonym czterema sterczynami i kryta blachą miedzianą. Dwuspadowy dach nad nawą w latach 1980-1981 również pokryty został blachą miedzianą. W kościele położono strop drewniany, kolebkowy, a w dwóch kondygnacjach ostrosłupowe okna. Empory na całej szerokości wsparte zostały na czterech drewnianych słupkach, na nich umieszczono organy. W kościele przetrwało oryginalne wyposażenie wnętrza: barokowy obraz „Boże Narodzenie” z drugiej połowy XVII w., pozostała część wyposażenia pochodzi z końca XIX w. i są to: 21 neogotyckich witraży, eklektyczna ambona i ołtarz, empora muzyczna i ławki, neobarokowa chrzcielnica, 7 krzeseł (1 neobarokowe, 5 neogotyckich z ornamentami roślinnymi oraz 1 neogotyckie z tarczami herbowymi), neogotycki prospekt organowy z 1891 r. wykonany w Szczecinie przez Firmę Barnima Grüneberga, neorenesansowe: kasa pancerna i świecznik. Dawniej na piętrze nowego kościoła znajdowała się mosiężna, ośmioramienna korona z orłem. Przypuszcza się że pochodziła ona

z XVIII w.

Przejęty przez katolików kościół - poświęcony 24 lutego 1946 r. - otrzymał wezwanie św. Piotra i Pawła.

Izbica

Szkoła parafialna w Izbicy funkcjonowała na pewno od 1738 roku (prawdopodobnie od 1736 r.) z nauczycielem Simonem Jah-



Budynek obecnej plebanii w Głównych zbudowano w drugiej połowie XIX w., częściowo z cegły, a częściowo z pruskiego muru. Stropy były drewniane, sufity zaś pokryte glinianym tynkiem z trzcina, natomiast dach dachówką. Razem z plebanią przejęto organistówkę. Były to budynki skanalizowane, zelektryfikowane i zachowane w stosunkowo dobrym stanie. Po remontach plebania dalej spełnia swoją funkcję.

neckiem. Początkowo miała charakter szkoły zimowej.

Neotycki kościół w Izbicy wybudowano w 1930 r. z czerwonej cegły jako obiekt nieorientowany, z wyodrębnionym i zakończonym prosto prezbiterium. Dobudowaną do nawy wieżę w niższej części wymurowano z czerwonej cegły, w wyższej z pruskiego muru, dach pokryto miedzianą blachą. Drzwi wejściowe i okna zwieńczono półokrągłym łukiem. Wewnątrz znajduje się drewniany

strop, freski ze scenami biblijnymi (do których pozowali miejscowi rybacy) oraz empora wsparta na dwóch drewnianych słupach, a na niej organy.

W Izbicy mieszkała Elfriede Włodarczyk (*1918 Izbica - † 7 V 1996 Słupsk) zd. Schimanke, wieloletnia organistka w zborze główczyckim oraz w kościele Świętego Krzyża w Słupsku.

Proboszczowie i diakoni ewangelicy od 1887 roku:

ks. **Johannes Wegeli**, proboszcz (1 I 1887 - 30 IX 1909), * 20 VIII 1850 Üdermünde, absolwent Pedagogium w Putbus (Rugia); studia w Erlangen i Berlinie; 29 IX 1876 ordynacja na kaznodzieję

pomocniczego w kościele Jakuba w Szczecinie; 1877-81 diakon w parafii Bölitze; 1 IV 1881 - 31 XII 1886 zaangażowany w Misji Wewnętrznej jako kaznodzieja objazdowy; od 1 X 1909 pastor w Dobranach, pow. stargardzki;

ks. **Adolf Gottlieb Barolomaus**, diakon (1888-1900);

ks. **Arnold Adolf Wilhelm Gerhard Rohde**, diakon (1900-1902);

ks. **Paul Richard Karl Lembte**, diakon (1903-1906);

ks. **Franz Ferdinand Bruno Krössin**, diakon (1906-1909);

ks. **Johannes Philip Berthold Walter Dalmann**, diakon (1909-1910);

ks. **Albert Gustav Julius Platzer**, proboszcz (1910-1925), * 16 VI 1866 Torgelow, Meklemburgia, syn pastora; absolwent Gimnazjum w Kołobrzegu, studia w Greifswaldzie i Erlangen; VI 1896 - 1901 diakon w Sianowie, pow. koszaliński; 3 IV 1902 ordynacja na prezbitera ewangelickiego w Ciekocinie, pow. lęborski; 1 X 1901 - 16 I 1910 proboszcz parafii ewangelickiej Sophienhof (obecnie dzielnica miasta Loitz), pow. Demmin, Vorpommern;

ks. **Walter Sprondel**, proboszcz (1927-1932), następnie 1932-45 w Stargardzie i 1946-56 w katedrze w Bremie, ojciec krajowego superintendenta ks. Gottfrieda



Sprondla (* 19 IX 1930 Główny - † 18 IX 2002 Osnabrück), zwierzchnika Kościoła Ewangelickiego Sprengel Osnabrück oraz prof. Waltera Michaela (* 1938), profesora socjologii na Uniwersytecie w Tybindze;

ks. **Johannes Bartelt**, proboszcz (1 VII 1932 - XI 1945), * 9 VI 1901 Smołdzino - † 21 VIII 1983 Bad Vilbel; 1926-32 pastor w Wilczych Laskach, pow. szczecinecki; aktywny uczestnik antyfaszystowskiego Kościoła Wyznającego (1934-36 przedstawiciel prowincji pomorskiej na synodach ogólnoniemieckich i członek pomorskiej Rady Braterskiej); X 1946 - X 1948 nauczyciel religii w Bethel; XI 1947 - VII 1969 pracownik najwyższej Rady Kościoła Ewangelickiego Niemiec (od 1950 członek Rady, od 1956 nadradca - przewodniczący Komisji ds. zagranicznych EKD); 1969-83 na emeryturze; członek Konwentu Ewangelików Pomorskich; 15-23 II 1957 uczestnik pierwszej historycznej wizyty przedstawicieli władz Ewangelickiego Kościoła Niemiec w Polsce z bp. dr. Martinem Niemöllerem na czele (w jej trakcie odwiedził Słupsk i Główny, gdzie doszło do głośnego incydentu, gdyż ks. Zygmunt Kęsy, miejscowy proboszcz rzymskokatolicki - pomimo zalecenia swoich

władz kościelnych - nie wpuścił gości do kościoła poewangelickiego); w latach siedemdziesiątych i osiemdziesiątych XX w. wielokrotnie kierował transportami i dostarczał osobiście pomoc charytatywną do Słupska i Główny;

ks. **Annemarie Winter**, wikariuszka (1939-1942), * 15 III 1912 Wanne-Eickel - † 8 IX 1945 Kopiejsko, k. Czalabińska, Rosja, 1937-45 zawodowa praca w Kościele Pomorskim: wikariat i kościelna pomoc dla kobiet w Szczecinie, Białogardzie, Stanominie, 1939 drugi egzamin kościelny, X 1939 - IV 1942 wikariat i zastępowanie proboszcza w Główny, 11 III 1945 aresztowana i wywieziona do obozu w Chojnicach, następnie w Działdowie; IV-IX więziona w łagrze Kopiejsko, wygłaszała rozmyślenia biblijne, zmarła z wycieńczenia (obszerny biogram zostanie zamieszczony w IP przy opisie historii parafii ewangelickich w Damnie i Zagórzycach);

Franz Greinke, lektor;

Karl Peske, lektor w Rumsku (1951-1952), powołany na lektora przez berlińskiego biskupa dr Richarda Kammela;

Herman Gatze / Gace, lektor w Główny (1951-1952), powołany przez bp. R. Kammela;

Willi Katzke, lektor (1953-1955), * 9 X 1887 Borowo, pow. Sławno -

† 1973, syn Hermana i Joanny zd. Schmit; żonaty, wykształcenie - 8 klas, mistrz malarski, zatrudniony w PGR Głównicy jako malarz;

Emma Remus, nauczycielka religii, kaznodzieja pomocniczy;

ks. **Maksymilian Otto Cybulla**, administrator (1 VII 1957 - 10 I 1960), biogram IP nr 8/2010;

ks. **Gustaw Burchart**, administrator (III 1960 - 31 VIII 1962), biogram IP nr 2/2022;

ks. **Eryk Smoleński**, administrator (1 VIII 1962 - 1968), biogram IP nr 2/2022;

mgr teol. **Krystyna Frank-Smoleńska**, nauczycielka religii (1962-1968), biogram IP nr 2/2022;

ks. **Lucjan Feliks Steinhagen**, administrator (1 X 1969 - 31 X 1971 / 1970), biogram IP nr 3/2020;

mgr teol. **Emil Gatner**, praktykant (I XI 1971 - 30 VI 1972), biogram IP nr 4/2022;

ks. **Jerzy Krawczyk**, administrator (1 VII 1972 - 30 IX 1980), biogram IP nr 12/2020;

mgr teol. **Anna Krawczyk**, nauczycielka religii (1974 - 1980), absolwentka studiów teologii ewangelickiej na ChAT w Warszawie, 1974-1980 katechetka w zborze polskim i niemieckim w Słupsku, w 1980 wyjechała do Republiki Federalnej Niemiec, gdzie

zmieniła nazwisko na Kraft, wraz z mężem angażowała się w organizację pomocy charytatywnej dla Słupska, Pomorza i Mazur po wprowadzeniu stanu wojennego w Polsce, po przejściu na emeryturę wakacje spędza w Kobylnicy, gdzie odziedziczyła dom mieszkalny; posiada dwie zamężne córki: Karin i Dorotę oraz dwoje wnucząt;

ks. **Tadeusz Warczyński**, administrator (1 X 1980 - 1981 / 1982), biogram IP nr 1/2021;

ks. **Rudolf Mrowiec**, administrator (1 VI 1982 - 30 IX 1991), biogram IP nr 2/2021;

ks. **Mirosław Sikora**, duszpasterz, wikariusz, administrator (1 X 1991 - 2001), biogram IP nr 5/2021;

ks. mjr **Marcin Makula**, wikariusz, proboszcz - administrator (2002 - 30 VI 2005), biogram IP nr 6/2021;

ks. **Wojciech Marcin Froehlich**, wikariusz, proboszcz - administrator, proboszcz (1 VII 2005 - 4 VI 2022).

Jan Wild

Na zdjęciach:

Kościół (1999), kaplica (1999 r.), ołtarz (2005), biblioteczka zborowa (1992), Głównicy zborownicy w 1995 r. Adwentówka 2005 r. Pogrzeb Annelise Żak (2010), Pomnik na cmentarzu, kościół (2019), wieża kościoła w Izbicy (2020).

O tym, co za nami

Chrzest Oscara

W sobotę, 7 maja w Wołczynie k. Pyrzyc odbył się Chrzest Św. Oscara von Gilsa. Uroczystość miała miejsce w rodzinnej posiadłości państwa Gersdorf (dziadków Oscara) w zaaranżowanej na potrzeby nabożeństwa kaplicy. Oscarowi, jego bliskim oraz rodzicom chrzestnym życzymy błogosławieństwa Bożego na każdy dzień.



Muzyczna wiosna

W ramach projektu z dziedziny

kultury *Muzyczna wiosna w kościele ewangelickim*, 11.05 odbył się pierwszy z dwóch koncertów zaplanowanych na krótki cykl koncertów muzycznych. Pierwszymi artystami, którzy wystąpili na koncercie byli studenci, pracownicy oraz absolwenci koncert AP. W programie koncertu znalazły się utwory chóralne, duet fortepianowy oraz kompozycje organowe. Wystąpili m in. Maciej Babnis (organy), chór Juventus cantans pod kierunkiem dr Tadeusza Formeli. Projekt dofinansowany jest ze środków Miasta Słupska.

Odnaczenia i wyróżnienia

Podczas dorocznej konferencji Ligi Morskiej i Rzecznej, która odbyła się 14 maja w budynku Starostwa Powiatowego zostały wrę-



zione medale i wyróżnienia osobom zaangażowanym w szerzenie tematyki marynistycznej. Wśród odznaczonych i wyróżnionych znalazł się proboszcz Parafii ks. Wojciech Froehlich, odznaczony srebrnym medalem Ligi Morskiej i Rzecznej oraz nagrodą Prezydent Miasta, Jan Wild wyróżniony przez Panią Prezydent Słupska Krystynę Danileką-Wojewódką oraz Rafał

Przybyło wyróżniony przez Wójta Kobylnicy Leszka Kulińskiego.

Nabożeństwo z gośćmi z Osterburga

Po dwuletniej, spowodowanej pandemią, przerwie 36-osobowa grupa dawnych mieszkańców Pomorza zrzeszona w Heimatkreis Osterburg, odwiedziła swoją dawną ojczyznę - Pomorze. W planach swojego pobytu zawsze znajdują miejsce na krótkie nabożeństwo w naszym kościele oraz spotkanie w Słupskim Związku Ludności Pochodzenia Niemieckiego. Na-

bożeństwo z udziałem gości odbyło się 19. maja br.



Karty podarunkowe

W wyniku wojny w Ukrainie wiele osób znalazło schronienie w naszej ojczyźnie. Niejeden polski dom stał się tymczasowym domem dla ukraińskich uchodźców wojennych. W pierwszych dniach wojny ewakuowano także ukraińskie domy dziecka. Mieszkańcy jednego z nich - Domu Małego Dziecka w Kijowie zostali umieszczeni ośrodku konferencyjno-wypoczynkowym *Posejdon* w Ustce. Dzięki wsparciu Diakonieverein do dzieci trafiły dary zebrane w Niemczech w Diakonii. Z rozmów z osobami koordynującymi pobyt uchodźców w Ustce wynikało, że dzieci są dobrze zaopatrzone we

wszystkie potrzebne rzeczy, jednak opiekunowie i wolontariusze, którzy z dziećmi przyjechali po-



trzebują różnych rzeczy, w które najlepiej żeby zaopatrzyli się sami. W wyniku tego zrodził się projekt zakupu 61 kart podarunkowych o wartości 400 zł każda do CH Jantar w Słupsku. Projekt został sfinansowany przez Diakonię Polską, a karty zostały przekazane



opiekunom i wolontariuszom 20. maja przez ks. Wojciecha Froehli-cha i Jana Wilda. W spotkaniu wzięli udział przedstawiciele personelu z Panią Dyrektor oraz le-karką.

Warsztaty gospel

Popularna w kręgach chrześcijańskich muzyka gospel zawitała także do naszego kościoła. Dzięki współpracy ze Słupskim Ośrodkiem Kultury udało się zreali-

zować pierwsze warsztaty gospel zakończone koncertem finałowym. Warsztaty prowadził muzyk Brian Fentress, a wzięło w nich udział ok. 40 chórzystów. Koncert przyciągnął liczne grono słuchaczy i odbił się szerokim echem w mieście.



Zapraszamy na
Rodzinny Piknik Parafialny
25 czerwca (sobota) godz. 10.00–15.00
MIEJSCE: Skórzyno koto Łowieckie „Gryf”
Wyjazd o 10.00 z Placu Zwycięstwa
Zgłoszenia: 605 556 749



Zapraszamy do uczestniczenia w ewangelickich nabożeństwach transmitowanych w TVP KULTURA w następujących terminach:

- 5 czerwca 2022, godz. 8.00 - kościół Ducha Świętego w Orzeszu
- 26 czerwca 2022, godz. 8.00 - kościół Świętej Trójcy w Warszawie
- 10 lipca 2022, godz. 8.00 - kościół Świętej Trójcy w Lublinie
- 24 lipca 2022, godz. 8.00 - kościół w Sorkwicach
- 14 sierpnia 2022, godz. 8.00 - kościół Marii Panny w Legnicy
- 28 sierpnia 2022, godz. 8.00 - kościół w Giżycku
- 11 września 2022, godz. 8.00 - kościół Marii Panny w Lubaniu
- 9 października 2022, godz. 8.00 - kościół Wang w Karpaczu
- 13 listopada 2022, godz. 8.00 - kościół w Golasowicach
- 27 listopada 2022, godz. 8.00 - kaplica Jezusa Dobrego Pasterza w Koszalinie
- 11 grudnia 2022, godz. 8.00 - kościół Łaski Bożej w Poznaniu
- 25 grudnia 2022, godz. 8.00 - kaplica Wniebowstąpienia Pańskiego w Żyrardowie



English-Bible Camp 2022

Zapraszamy dzieci w wieku **7-13 lat**
na półkolonie biblijno-językowe

Miejsce: *Szkoła Podstawowa nr 9*
76-200 Słupsk; ul. Małachowskiego 9

Termin: **25-29 lipca 2022 r.** (9.00-14.30)

Prowadzący: *wolontariusze z USA*

Koszt: 70 zł

Zapisy: *SP9 oraz Parafia EA Słupsk do 30.06.*

Organizatorzy:



muzyczna wiosna
w kościele ewangelickim

ORGANY

I ...

TRĄBKA

Bogdan Narloch – organy

Roman Gryń – trąbka

SŁUPSK

ul. Słowackiego 40

środa, 08 czerwca 2022

godz. 19.30

projekt współfinansowany ze środków Miasta Słupska





KLAROWANIE WINA

TOMASZ ŻÓŁTKO

23 CZERWIEC
C Z W A R T E K

GODZ. 19.00
KOŚCIÓŁ EWANGELICKO-
AUGSBURSKI W SŁUPSKU
UL. SŁOWACKIEGO 40

WSTĘP WOLNY!

WWW.TOMASZZOLTKO.PL WYDAWCĄ PŁYTY JEST  WWW.CCM.PL KUP NA STRONIE



W 2. połowie stycznia 2023 roku planujemy zorganizowanie ewangelickiej pielgrzymki do Izraela. Jeśli jesteś zainteresowana/y wzięciem udziału w takim przedsięwzięciu to zapraszamy do kontaktu pod numerem 605 556 749.

Od lipca 2021 roku trwają prace remontowo-budowlane w budynku Słupskiego Centrum Diakonii i Dialogu. Została wybudowana nowa klatka schodowa, szyby windowy, w dużej części budynku zostały położone tynki, wydzielone nowe łazienki, w tym łazienka dla osób z niepełnosprawnościami. Wymieniono wszystkie okna. Zostało wykonane nowe przyłącze elektryczne. Wykonane są nowe instalacje wewnętrzne elektryczne i sanitarne. Finansowego wsparcia inwestycji udzielają parafii m.in. Brot für die Welt, Evangelisch Lutherische Kirche in Bayern, Parafia Bakersfield z USA, Kościół Północnych Niemiec, Bratnia Pomoc Gustawa Adolfa, Diakonia Mecklemburg Vorpommern, Zentrum für Mission und Ökumene, Pommernkonvent, PERON i inne.

Ofiary celowe na rozbudowę Centrum można przekazywać na specjalne konto projektu: 41 1600 1462 1816 8368 6000 0004

Kolejne etapy projektu polegać będą na zainstalowaniu windy, wybudowaniu podjazdów dla osób niepełnosprawnych, remont dachu, remont elewacji, remont schodów wejściowych. Za każdy dar dziękujemy!

Humor z befką

Turysta zatrzymuje się na noc w klasztorze. Zostaje serdecznie przyjęty i zostaje mu zaoferowana cela klasztorna jako miejsce noclegowe. W pomieszczeniu stoją tylko łóżko i krzesło. Turysta stojąc w drzwiach pyta zdziwiony: *A gdzie są wasze meble? A gdzie są pańskie?* Odpowiada mnich. Zaskoczony turysta mówi: *Ależ ja tu jestem tylko przejazdem.* Zakonnik uśmiechając się mówi: *My także.*

Jedzie sobie ksiądz samochodem. Zatrzymują go dwaj policjanci: *Dokumenty, proszę!* Ksiądz im daje dokumenty.

Proszę otworzyć bagażnik! Ksiądz otwiera. *Co ksiądz wiezie? - Boiler do zakrystii.* *Hmm.. Niech ksiądz jedzie.*

Po chwili, policjant pyta kolegę:

Ty! Co to jest boiler do zakrystii? A drugi: *Nie wiem, to ty chodziłeś 2 lata na religię.*

Przedszkolanka przechadzała się po sali obserwując rysujące dzieci. Od czasu do czasu zaglądała, jak idzie praca. Podeszła do dziewczynki, która w skupieniu coś rysowała. Przedszkolanka spytała ją, co rysuje.

Dziecko odpowiedziało: *Rysuję Boga.* Zaskoczona nauczycielka po chwili odpowiedziała: *Ale przecież nikt nie wie, jak Bóg wygląda.*

Nie przerywając rysowania dziewczynka odpowiedziała:

- Za chwilę będą wiedzieli.

opracował ks. W. Froehlich

WYDARZENIA			
DATA	GODZ.	WYDARZENIE	MIJESCE
01.06 22.06	19.00	Spotkanie modlitewne	kościół
02.06	16.30	Egzamin konfirmantów	KAWON
04.06 (sobota)	15.00	Modlitwa ekumeniczna - zamknięcie filiału w Głównych.	Główny
08.06	17.00	Panel dyskusyjny Pomorze bez Pomorzana	Akademia Pomorska
08.06	19.30	Muzyczna Wiosna - koncert „Organy i trąbka”	kościół
10.06	17.00	Rada Parafialna	online
23.06	19.00	Koncert - Tomasz Żółtko	kościół
25.06	10.00	Piknik Parafialny - wyjazd rodzinny	Skórzyno Koło Łowieckie Gryf
12-16.07		Spływ kajakowy dla młodzieży	rzeka Rega
25-29.07	9.00-14.30	English Bible Camp	SP9



The logo for dotpay features the word "dot" in a dark red, rounded font, followed by "pay" in a black, bold, sans-serif font. A small white padlock icon is positioned inside the letter 'o' of "dot".

SERDECZNIE DZIĘKUJEMY ZA WSZELKIE DAROWIZNY ZŁOŻONE NA RZECZ PARAFII! ZACHĘCAMY DO REGULARNEGO OPŁACANIA SKŁADKI KOŚCIELNEJ

Składkę można opłacać w kancelarii parafialnej lub przelewać na konto parafialne z dopiskiem darowizna - składka kościelna rok imię i nazwisko (pozwoli to na odliczenie wpłaconej kwoty od podatku):

25160014621816836860000001

Dla innych darowizn obowiązują te same konta. Poniżej przedstawiamy wyciąg z regulaminu parafialnego dotyczący zasad opłacania składek kościelnych. Jednocześnie przypominamy, że pełnoprawny udział np. w wyborach do rady parafialnej lub jakichkolwiek głosowaniach podczas zgromadzeń parafialnych mają osoby, które znajdują się na liście parafialnej, czyli są członkami parafii pod względem formalnym, na co składa się również opłacenie składki kościelnej. Zachęcamy państwa do cyklicznych wpłat, które można realizować np. przez stałe, miesięczne zlecenia bankowe, rozkładając roczną należność na 12 mniejszych kwot (np. w przypadku, gdy miesięczne wynagrodzenie wynosi 2400 netto, to roczna składka kościelna wynosi 288 zł. Kwotę dzielimy przez 12, co daje nam miesięcznie 24 zł. W swoim banku dokonujemy zlecenia miesięcznej dyspozycji kwoty w wysokości 24 zł na konto bankowe parafii).

SKŁADKA KOŚCIELNA - Regulamin Parafialny Kościoła Ewangelicko - Augsburskiego w Rzeczypospolitej Polskiej

ZASADY OGÓLNE

§ 7

1. Każdy członek Parafii, który został konfirmowany i ukończył 18 lat, zobowiązany jest do płacenia składek parafialnych. Składki te powinny wynosić **co najmniej 1%** jego dochodu.

2. W uzasadnionych przypadkach Rada Parafialna może zwolnić od tego obowiązku pojedynczych parafian bądź też określone grupy społeczne np. uczniów, studentów, bezrobotnych, czy też rodziny przeżywające okresowe trudności finansowe. W uchwale dotyczącej zwolnienia powinien być określony czas trwania tego zwolnienia.

PLAN NABOŻEŃSTW NA CZERWIEC/LIPIEC/SIERPIEŃ 2022

DZIEŃ	SŁUPSK D	SŁUPSK PL	LĘBORK	GARDNA/ GŁÓWCZYCE
04.06 sobota				15.00 Główczyce
05.06 Zesłanie Ducha Św.	9.30	10.30  		
12.06 KONFIRMACJA		10.30  	8.30	
19.06 Światowy Dzień Modlitwy		10.30  		
26.06 Zakończenie Roku Szk.		10.30  	8.30	
03.07 3. po Trójcy Św.		10.30		
10.07 4. po Trójcy Św.		10.30		
17.07 5. po Trójcy Św.		10.30 		
24.07 6. po Trójcy Św.		10.30 	8.30	
31.07 7. po Trójcy Św.		10.30 		
07.08 8. po Trójcy Św.		10.30 		12.30
14.08 9. po Trójcy Św.		10.30		
21.08 10. po Trójcy Św.		10.30		
28.08 11. po Trójcy Św.		10.30 	8.30	